

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
SEGÉDSZERKESZTŐ:
WOHLMUTH ERNŐ
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, Szentkirályi-utca 28.

Életunt tanulók.

Irta: *Kaszap Béla.*

A közelmúltban, a felévi bizonyítvány kiosztások napjaiban sűrűbben és sűrűbben lehetett hallani egy-egy kis diák megtévelyedéséről s ezzel kapcsolatban a közvélemény nem késett megvádolni ezt is, am azt is, mint ezen szomorú való előidézőjét.

Mindenesetre érdemes ezen kérdés előtt egy kis állomást tartani, mint olyan jelenség előtt, mely napról-napra aggasztóbb márveket ölt, rákfeneként terjed s bizony-bizony szükség volna olyan intézkedésre, mely a további infekciót megakadályozza.

Eltagadhatatlan tény az, hogy a hiba a nevelésben gyökerezik és pedig részint a *szülők*, részint az *iskola* részéről.

Aszülőkgyermekük iránti majomszeretet kifolyásaként mindent megengednek — a legtöbbször egyetlen — gyermeknek már kicsiny korában, ki hozzászokik a könnyelműséghez, nemtörődömséghez, s minden jobban érdekli, mint tanulmányai s épen azok legkevésbé. Természetesen az ilyen gyermek az elemi iskolában még csak boldogul, de mikor a középiskolába kerülve ott is folytatni akarja a könnyű életmódot — megfeneklik szekere. S a szülő, ki eddig nem törődött gyermeke előmenetelével, soha utána sem nézett, ki csak mézes-mázos szavakkal érintkezett az egyetlennel, mikor föleszmél s tudatára jut annak, hogy kudarcot vallott eljárásával, a sok költség kárbavész, miután a deliquens előmenetele «elégtelen», haragra lobbán s agyonverést s más hasonló jókat emleget a jó bánásmóddhoz, becézéshez szokott gyermek előtt, súlyos dilemma elé állítván őt, választani a bukás szégyene s az apai pipaszár vagy a kétségbeesés között. S a gyermek, ha csak egy kissé érzékeny természetű is (ne csodálkozzunk rajta) meghasonlik önmagával s az utóbbi lelkiállapotban eldobja magától még zsenge, helyes nevelés mellett talán reménydús életét.

Az ilyen szülő lelkében nem ébred-e fel a lelkiismeretfurdalás mulasztása fölött s nem jön-e tudatára annak, hogy ott hibázta el legelőszörban a dolgot, mikor nem vette tekintetbe a gyermeke hajlamát, képességeit, szellemi fejlettségét?

Mert legtöbbször ez is a baj. Középiskolákba kényszerítik az olyan gyermeket, kit hajlama más pályára von. Urat akarnak nevelni belőle, lévén előttük az ipari és kereskedelmi pálya megvetett. Igaz, hogy ebben korunk felfogása elsősorban a

hibás. Pedig tudvalevő dolog, hogy nem mindenki születik szellemi munkára, aki nem született, nem is való arra, az olyannak a testi munka a megfelelőbb. Amilyen igaz az, hogy egy vézna, beteges, de kiváló tehetségű embernek nem való a testi munka, úgy vétek egy herkulési szervezetet gyenge tehetséggel, egy szűk irodába dugni.

Az olyan szülő, ki nincs tisztában gyermeke szellemi képességei felől, kérjen tanácsot a gyermek tanítójától. A tanító ismeri őt s így bizonyára ítéletet is tud mondani képessége felől. S ha már aztán a tanítatásra határozták magukat, fordítsanak fokozott figyelmet előmenetelére folytonosan, ne csak a bizonyítványkiosztás idején, mikor aztán az elnézésből és jóságból egyszerre a kérlelhetetlen szigorúságba lépnek át, ami céltévesztett dolog s akkor már úgy is késő.

Szerény nézetem szerint, hibás a középiskola mai oktatásmódja is.

Ugyanis az a gyermek, ki hozzászokott éveken keresztül az elemi oktatáshoz, egyszerre szembe találja magát a középiskola sajátos tanmódjával, amihez ő nehezen vagy egyáltalán nem tud idomulni.

Az elemi iskolában ugyanis szerető atyát láthat tanítójában, ki nem erőszakkal, hanem a szeretet segítségével iparkodik az ismereteket vele közölni s pedig oly formán, hogy mintegy észrevétlen jut annak birtokába; jóformán azt sem tudja, hogy ő most tanul. Megtanulja a megtanulandókat *ott az iskolában* s nem kell neki otthon a leckével gyötörödni. S hogy az ilyen tanulás élvezet s hogy a legtöbb gyermek könnyen és szívesen tanul, azt legjobban azok tudják, kik elemi iskolát vezettek vagy vezetnek.

Ezzel ellentétben áll a középiskolában a tanár legtöbbször száraz, színek nélküli, tudományoskodó előadása, melyet elmagyaráz előtte, nem sokat törődve azzal, hogy tanítványai figyelnek-e rá, értik-e, hanem egyszerűen feladja a leckét, mit, ha az *otthon* megtanul, jó, ha nem, jó a szekunda.

Nem csodálkozhatunk tehát azon, ha ez olyan idegen neki s átesőppenne a játszva-tanulásból, a «ludi magister» keze alól a középiskolai légkörbe s ott az akadémikus tanmóddal nem tud megbirkózni, vagy ha tud is, nehezen.

Nem volna helyesebb, *legalább az alsó osztályokban*, hol még a gyermek elméje fejletlen, zsenge, az elemi iskolai módszert használni? Nem jobb volna-e, mint az elemi iskolában, a jegyre való felelést törölni?

A mai korban, mikor mindent igyekezünk könnyűvé tenni, ezt tartanám a leghelyesebbnek s lehet, hogy akkor a diak-öngyilkosok száma evről-évre csökkenne.

A tanító fegyelmi joga.

Ira: Kántor István.

Ha jól emlékszem 1908. évben a Kuria egy érdekes határozatot hozott, melyben megállapítja, hogy a tanítót bizonyos fegyelmi jogkör kétségtelenül megilleti, amde ez a jogkör a testi fenyték alkalmazását kizárja. Sőt a btkv. 313. szakaszának az a rendelkezése sem vonatkozik a népiskolai tanítóra, mely szerint «a hazi fegyelemre jogosított személy által, annak gyakorlásában elkövetett könnyű testi sértés miatt büntetésnek helye nincs». Ergo: ha a tanító bármely kismérvű testi fenytéket alkalmaz, testi sértést követ el, melyért megbüntetik.

Hogy az ily határozat, mely törvényerővel bír, népnevelésünknek előnyére nem fog válni, azt a közel jövő be fogja igazolni. Nem célom a brutalitás védelmezése, én is teljes erőmből elítélem azt a tanítót, aki a testi fenytést meggondolatlanul alkalmazza; de vannak esetek, amikor a testi fenytés nemcsak jogosult, hanem elkerülhetetlenül szükséges is. És ezt semmi «közmas» sértések meg nem változtathatják.

Téves felfogás az, hogy minden gyermek tiszta jámborság csak lassankint tanulja meg a rosszat. Tény az, hogy igen sok gyermeknek dresszura kell, hogy belőle hasznavehető embert neveljünk. Igaz, a tanítónak legszentebb kötelessége, hogy szeretetteljes bánásmóddal viseltessék a reá bízott gyermekek iránt, lévén az igazi nevelés fundamentuma a szeretet. A népiskola azonban csak a gyermek hat éves korától vezeti annak nevelését és egy műveletlen család ölen született ily hat éves gyermek milyen szülői nevelésben részesült addig?

A falusi egyszerű gyermek többnyire a szülői háznál semmi nevelésben sem részesül, mert a gazda több gondot fordít a csikájára, mint gyermeke nevelésére és az egyedüli nevelési eszköz, amelyet gyermekére és csikájára egyaránt alkalmaz — az ütleg.

Az is igaz, hogy az ily szilajvérű, a testi bántalmazáshoz szokott gyermeket az eddig nem tapasztalt szeretetteljes bánásmód többnyire megszelídíti és lassan-lassan megszokja az iskolai fegyelmet, sőt egy kicsit ragaszkodni fog tanítójához: a szeretet e kis vad szívből még nem létezik.

Eddig a szülő csinytevő gyermekét azzal ijesztette, hogy «megállj betyár, beadlak az iskolába, ott majd lenyuzza a tanító a bőrödét!» Persze az ily gyermek szepelve, sokszor csak a szülői erőszak alkalmazásával volt az iskolába beadható. Otromba ijesztés volt ez, de a tanító bánásmódja meggyőzte a kis vadoncot, hogy az a tanító jobb szívvél van iránta, mint a szülei. Hanem mi lesz a jövőben, amikor az elvtársak lapjaikban kitanítják a szocialista szaktársat az ilyen kuriai határozatokról? És amikor majd a szülő így biztatja rügkapalódzó csemetéjét az iskolába menéskor: «Ne félj, fiam, a tanítótól semmit. Neki rád még a kisujját sem szabad felemelni, mert ha hozzád mer nyulni, akkor becsukatom őt». Talán már itt is tartunk.

Különös is korunk túlhajtott humanizmusa! Pedig szelében ordítja nótára ma a megvadított falusi szocialista: «Verd meg Isten a nagyságos urakat!».

Ha így haladunk a humanizmus terén, akkor rövid idő múlva azt a verést nem az Istenre bizza a falusi szocialista, hanem elvégzi majd ő maga.

A köznép gyöngéjét és tudatlanságát saját önző céljaira kihasználó spekuláció, ha a törvény korlátait át nem lépi, nemcsak hogy büntetlen marad, de a törvény hatalmát is igénybe veszi, mert ez a liberalizmus. Hány igazlelkű bíró kénytelen lelkiismeretét békóba verni és a leglelketlenebb követelést azon a tudatlan földmunkáson behajtani, kicsi vagyonkáját eladni és őt koldusbotra juttatni, mert ezt a törvény rideg betűi így rendelik! Hanem persze ez más, a humanizmus ennyire már nem terjedhet, hiszen «Homo homini lupus».

A testi fenytést még az az iskola sem küszöbölheti ki teljesen, ahol pedig intelligens szülők gyermekei tanulnak. Hogy ez így van, tapasztalatból tudom. Egy palóc községbe kerültem tanítónak elsőízben. Lakott ebben a faluban egy nagyúr, kinek egyetlen fiacskája, a szülők szemefénye, oly elkényeztetett kis zsarnok volt, hogy nevelői sorra megszöktek; az volt a legkevesebb, hogy megverte őket. Valaki azt a tanácsot adta a gyermek anyjának, hogy mivel «a drága publi olyan temperamentumos», adják őt a falusi iskolába, ott kedvtelését a parasztgyermekeken bátran gyakorolhatja. Beiratás alkalmával a szülők a gyermek előtt a szülemre kötötték, hogy úgy vigyázzak rá, mint a két szememre, szelid, udvarias és elnéző legyek vele szemben (értsd: rabszolgája legyek). Hát ez a gyermek nekem roppant szenvedést okozott, úgy hogy már nekem is az járt az eszemben, hogy szököm. Iskolámban a fegyelme megszűnt, sőt már a tanítói tekintélyem is megfogyatkozott a gyermekek előtt.

A testi fenytést kivéve minden fegyelmi eszközt megpróbáltam vele szemben. Igaz, hogy csak próbáltam, de végre nem hajthattam, mert a gyermek az engedelmisséget megtagadta. Panaszkodtam is plébánosomnak eleget, de örököké azt a választ nyertem tőle, hogy csak türelem. A gyermek szüleihez nem fordulhattam, hisz az apa is zsarnoki természet volt, aki egyik cselédjét puskával halálra kereste, mert a gyermek állítása szerint az őt megütötte. És ennek a gyermeknek épen a verés használt. Volt az iskolámban egy szelidlelkű, de beteges gyermek, az egyik legjobb tanulóm. Az úrfi ütött, vert minden gyermeket, azt azonban nem bántotta, sőt vettem észre, hogy némileg vonzódik is hozzá. Melléje ültettem tehát. Egy délután, tanítás közben ez a gyermek is keservesen elcsírta magát és a fülehez kapott. Tudtam, hogy az úrfi ismét valami gatszágót követett el. Hozzásiettem a szegény gyermekhez és elvontam kezét a fülelől. Egy kis acélcspitető függött a fülén, melyet hamarjában nem bírtam eltávolítani és nagy igyekezetemben a gyermek fület az éles csipetével több helyt megvagtam. A vér láttára annyira felbőszültem, hogy feledtem minden óvatosságot. Biz én nagyon is gyöngédtelenül rántottam ki az úrfit a padból és a térképmentő bottal úgy elvertem, mint a vizes vásznat. Ráadásul még a tanteremből ki is küldtem. Nem bántam én akkor, történjék bármi, szívemet a keserűség csordultig eltölté. És történt is valami, csak hogy nem az, amitől a plébánosommal rettegtünk. A fiú az iskola udvarán szépen bevárta a tanítás végét és a többi gyermekkel ment haza. Otthon meg nem szolt egy szót sem és másnap a rendes időben beállított az iskolába. Ezentúl, ha rendetlenkedett, elég volt, ha megmutattam neki a botot. A szülők nem győztek

esodalakozni gyermekük megváltozott viselkedésén. Persze engem is dicsértek, de az a dicséret tulajdonképpen nem engem illetett, hanem a — botot.

Korunk humanizmusa bizony alhumanizmus és ha ez az alhumanizmus így halad, akkor a törvénytudó urak jóvoltából eljön majd talán az az idő is, amikor a humanizmus nevében kivesszük a csendőrkézéből a fegyvert és a fegyver helyett adnak a kezébe egy — mézeskalács-kardot.

Később majd elveszti ily módon a szülő is természetadta fegyelmi jogát gyermekével szemben és talán már a jövő század hírlapjai ilyféle törvényszéki tárgyalásokat fognak közölni olvasóikkal:

Egy sötét arcú, kegyetlen apa állott ma az esküdt bíróság előtt, hogy számot adjon vérlázító tetteről. Ez a brutális, elvadult ember ártatlan 18 éves fiát elverte. Az ügyész becsületes és súlyos testi sértésben kéri a vádlottat elmarasztalni. Az elnök délelőtt 10 órakor nyitotta meg a tárgyalást.

Bíró: Maga azzal van vádolva, hogy fiát megverte és ezzel a tétellel becsület- és súlyos testi sértést követett el. Felszólítom, mondja el a tényállást.

Apa: Az elvtársak lakomájáról a szünnap (akkor már nem fogják hívni vasárnapnak) délutánján ittasan jött haza a fiam és tőlem pénzt követelt. Szegény ember vagyok, pénzem nem volt, tehát nem adhattam neki. Fiam szidkozódva az istállóba ment és ott előkapva a vasvillát, azzal rám támadt. Hajszalón függött az életem, alig bírtam fiam kezéből a vasvillát kicsavarni. Sajnos, az igaz, hogy én aztán a villa fanyelével kétszer végig húztam a fiam hátán, de máskülönbben nem bántottam.

Bíró: Elég. Tehát beismeri, hogy fiát megverte. Hogy a fia át akarta szúrni magát, az mellékes, mert hiszen a szúrás tényleg meg nem történt. Különbben is a btkv. nem tartalmaz olyan paragrafust, mely tiltaná, hogy a fiú az apját meg nem fenyegeti. Én tehát magát ezennel elitélem.

I. ITÉLET.

A humanizmus nevében!

Az apát beismerő vallomása alapján a 2000. évi MDCCCLXXIV. t.-c. 13.689. §-ának 2) pontja értelmében (akkor a törvénygyártás már ennyire halad a szocialista elvtársak parlamentjében) fél évi börtönbüntetésre ítélem. *Szocial s. k.*

Bíró: Megértette az ítéletet?

Az *elítelt apa:* Meg; de főlebbezek.

II. ITÉLET.

Miután utólag beigazolást nyert az a ténykörülmény is, hogy az apa fiát nemcsak kétszer megütötte, de még az üstökét is megrázta, a börtönbüntetést egy évre felelelem. *Demokrácia s. k.*

Az egyszeregy betanításához.

Irta: *Káth József.*

A múlt év karácsonyi számában egy német tanító cikkét ismerttettem, mely az *egyszeregy gyakorlati alkalmazását* tárgyalta. Jelen alkalommal egy osztrák kollegánk eljárását ismertetem, mely nagyon életrevaló és igen alkalmas arra, hogy az *egyszeregy betanítását* hathatósan elősegítsük.

Tudjuk, hogy a *szorzás* tulajdonképpen csak *összeadás*, még pedig egyenlő nagyságú *összeadandók* összeadása. Például ötször nyolc az $8 + 8 + 8 + 8 + 8$

+ 8. Ezen az alapon tanítjuk az *egyszeregyet* is. Megfelelő szemléltetés és előkészítés után, például a huszas számkör befejeztével összeállítjuk a kettő (2) szorzatait:

$$\begin{array}{ll} 1 \times 2 = 2 & 6 \times 2 = 12 \\ 2 \times 2 = 4 & 7 \times 2 = 14 \\ 3 \times 2 = 6 & 8 \times 2 = 16 \\ 4 \times 2 = 8 & 9 \times 2 = 18 \\ 5 \times 2 = 10 & 10 \times 2 = 20 \end{array}$$

Ha ez a szorzótábla készen van, leiratjuk, elmondjuk napról-napra és amikor csak alkalom nyílik, folyton gyakoroltatjuk.

A begyakorlást gépies munkának tekintjük. Hisz általános követelmény, hogy az egyszeregy úgy menjen, mint a «vízfolyás». Amde hányszor fordul elő, hogy a közepes vagy gyöngye, a 7, 8, 9 szorzatainál még a jobb tanuló is megakad s magától nem tudja kitalálni a szorzatot. Segítő kérdésekkel és fáradságos vesződséggel lehet csak rávinni a gyermeket, hogy a megfelelő számú hetest, nyolcast stb. összeadja. Osztrák kollegánk eljárása lehetővé teszi, hogy az egyenlő összeadandókból keletkezett szorzatokat szemléltessük s a gyermekben is az egyenlő összeadandók alap gondolatát megerősítsük. Ezt következőleg teszi: Mondjuk, hogy a heteseknél vagyunk: * 70-ig adtunk össze és vontunk ki. Most leiratjuk a következő sort: $7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7 + 7$

Ezt nagy számokkal írjuk le, úgy hogy a sor fölött és alatt is maradjon hely. Most a tanító az első hetesre mutatva, kérdi: Mikor ezt leirtam, hányszor irtam hetest? Gy.: Egyszer. Ilyenformán kérdi a többi számot is. (Pl. a 8-ik hetesre mutat és kérdi: Idáig hányszor irtam hetet?)

Most azt mondja: Nézzük meg a számológépen, mennyit ér egy hetes, két hetes, öt hetes, hét hetes, tíz hetes. A számológépen szemléltetett összeadás eredményét az illető hetes alá írjuk. Az összeadás végeztével tehát e sort kapjuk:

$$\begin{array}{cccccccccccc} 7 & + & 7 & + & 7 & + & 7 & + & 7 & + & 7 & + & 7 & + & 7 & + & 7 & + & 7 & + & 7 & + & 7 \\ 7 & & 14 & & 21 & & 28 & & 35 & & 42 & & 49 & & 56 & & 63 & & 70 \end{array}$$

Most megint mutatom és kérдем: Ez hányadik hetes? Gy.: Első, negyedik, tizedik. Tanító: Mennyit ér 1, 4, 10 hetes? Mennyi $1 \times$, $4 \times$, 10×7 ?

Hogy könnyebben megtalálhassuk, melyik az ötödik, nyolcadik stb. hetes, följele írjuk. Ezek után a következő sorunk lesz:

$$\begin{array}{cccccccccccc} 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 & 7 & 8 & 9 & 10 \\ 7 & + & 7 & + & 7 & + & 7 & + & 7 & + & 7 & + & 7 & + & 7 & + & 7 & + & 7 & + & 7 & + & 7 \\ 7 & & 14 & & 21 & & 28 & & 35 & & 42 & & 49 & & 56 & & 63 & & 70 \end{array}$$

Itt tehát írásban is híven szemléltetem az egyenlő számok összeadásából keletkezett *szorzást*. Például a huszonnyolcat úgy kaptam, hogy *ugyanazt a számot négyszer leirtam és összeadtam. Tehát többször összeadni!* E táblázat azonban nemcsak az összeadás és szorzást szemlélteti, hanem a mérést (bennfoglalást) is. Pl. a 70-ből hányszor lehet a hetet elvenni? 70-ben hányszor van meg a hét?

Miután úgy az összeadást, mint a szorzást és mérést leolvastattam a tábláról, egy fokkal megnehezítem a munkát, t. i. betakarom az összeadandók fölét irt számot. (Ezt különösen a mérésnél kell tennünk.)

* Természetesen már a ketteseknél kezdjük ezt a dolgot, a 20-as számkör befejezéséig. A heteseket csak példának vettük, (mert ennek szorzatát nehezen szokták tanulni).

A gyermek olvassa meg maga, hogy 14-ben, 35-ben, 49-ben, 70-ben hány hetes van. Majd az összegek, illetve szorzatok sorát takarom le és így kérdem végig a sort.

Ilyen látva-begyakorlás után már nem lesz nehéz a begyakorolt számsort emlékezeiben tartani. El is mondaton minél több zör és változatos formában. Például: Add össze a heteseket!

Gy.: $7 + 7 = 14$, $+ 7 = 21$, $+ 7 = 28$, $+ 7 = 35$,
 $+ 7 = 42$, $+ 7 = 49$, $+ 7 = 56$, $+ 7 = 63$, $+ 7 = 70$.

Tanító: Szorozd a heteseket! Gy.: $1 \times 7 = 7$ stb.

Tanító: Mérd a heteseket! G.: 7-ben egy hetes van, 14-ben két hetes van; avagy 7-ben a hét meg van egyszer, 14-ben a hét meg van kétszer; 7-ből a hetet egyszer lehet elvenni, 14-ből a hetet kétszer lehet elvenni stb.

Tanító: Mondd meg minden hetesnek a helyét! Gy.: 7 az első hetes, 14 a második hetes, 21 a harmadik hetes stb.

A kérdések változtatása élénkíti a számolást, de egyúttal rávezeti a gyereket, azaz szinte rákényszeríti a tanulót, hogy az egyenlők összeadását a szorzással és viszont cserélje, váltogassa.

Ugyanez történik a méréssel és kivonással.

Néhez dolog még a nem tiszta hetesek (illetve a maradékot adó számok) mérése. De ezt is megkönnyíti a táblázat. Pl. Tanító: Hetes szám-e a 15? Gy.: Nem. Tanító: Mutasd, milyen hetes szám van 15 előtt? Gy.: 14. Tanító: Mennyit kellene hozzáadnom, hogy 15 legyen? Gy.: Egyet. Tanító: Tehát a 15-ben hány hetes van és mi marad? Gy.: A 15-ben két hetes van és marad egy.

Legjobb először azokat a számokat végigméríteni, melyek eggyel nagyobbak, mint az illető szorzatok, azután következnek csak a 2-vel, 3-mal stb.-vel nagyobb számok.

Mindenesetre ügyes gondolat ez a számsorösszeállítás és azt hiszem, sok kartársam haszonnal fogja alkalmazni a maga iskolájában. Megjegyzem még, hogy az illető osztókartárs az ő elve alapján készítenő táblácskák szabadalmi jogát fönntartja magának, de gyártásra csak akkor vállalkozik, ha megfelelő érdeklődést tapasztalt. * Neve és címe: Franz Siegel, Schulleiter, Jauernig. Ö. Schlesien, Badegasse 49. Számolási eljárását a Laibachban megjelenő *Blätter für den Abteilungsunterricht*-ben ismertette. E lapot azért említem, mert olyan különlegesség, amely nálunk ismeretlen, dacára annak, hogy éppen nálunk ilyen irányú magyar folyóirat nagyon is elkélne. Ez az élénk tanügyi lap tudniillik csakis az osztatlan falusi iskola viszonyaihoz alkalmazkodik s úgy módszertani, mint bármi pedagógiai újításról szóló cikkeit mind csak az osztatlan iskola viszonyaihoz méri. Sőt még az ára is megfelel ennek, amennyiben egy évre csak 6 korona, dacára annak, hogy havi vonkint mintegy 36 oldal közleményt hoz. Igen okos dolog az is, hogy minden számban külön néhány oldalas rovatot szentel a tanítóképzőbeli növendékeknek s így ezeket is előkészíti az életre.

Ezt az eszmét nálunk is jó volna megvalósítani; hisz a katolikus tanítóságnak szüksége van az ifjú nemzedékre és azon kell lennünk, hogy mire ifjaink az életbe lépnek, ismerjék már némileg a tanítóság küzdelmeit, vezető elveit.

* Köszönettel fogadja, ha a módszerével szerzett tapasztalatokat vele közöljük.

Még egyet szeretnék ismertetésemhez fűzni. Akárhány kartársunk van, akinek akár a számtan, akár egy másik tantárgy valamely részletére vonatkozó és gyakorlatinak bizonyult eljárása lehet. Ne sajnálja a fáradságot, írja le mindnyájunk számára és közölje. Könnyítsük meg egymás munkáját és tegyük a tapasztalatokon alapuló ismereteket közkinccsé!

Mathezis és a gyermekpsziche komparációi az I., II. és III. osztályban.

Irtá: Kerényi Rezső.

II.

Állítom különben, hogy a művészi kivitelű képeket is örömmel, szenvedélyes gyűjtéssel szedegeti össze, habár nem az ő egyszerű képzeletének társa, akkor hogyne kedvelné saját kriksz-krakszait. A gyermek képgyűjtő. Minden előző rendelkezést kizárva, 1-ször 12 fiúgyermeknél és 6 leánygyermeknél összesen 95 drb. képet találtam. Ugyanekkor 19 jelentette, hogy otthon is van, ami vallomás alapján 81 drb.-ot tett ki. A 2-ik esetben 9 leány 76 képet és 20 fiú 116 képet hozott az iskolába. A 3-ik alkalommal 23 fiú 135 képet és 9 leány 49 képet gyűjtött. A 4-szer 10 fiú 28 képet, 10 leány 35-öt szedett össze. Tehát mindig volt kép az I., II. és III. oszt.-os gyermekeknek.

Most az a kérdés: lehet-e a képeket, rajzokat a mathezis szolgálatában érvényesíteni, értékesíteni? Lehet. De a már említettek szerint rikitóan színezett, bármiképp mozgó, gyakran változtatható legyen a kép, hogy újság ingerével hasson, a látási érzékszerveket ingerelje; szóval a legtöbb típus kielégítését és a gyermek tetszését biztosítsa. Mintha feljúljanak Maróthi professzor szavai: «A számtant játékmódrá kell apródonkint elbíruk (t. i. a gyermekek elé) adni.»

Közbevetve: a fősín három, négy lehet. Némelyek szerint vörös, zöld és kék, mások szerint vörös, zöld, sárga és kék a fősín. A többi ezek variációja. Tehát alapjában is rikitók a színek. Miért ne tetszenének a gyermekeknek? ... Hogyha egy csibe vörös színűre mázolja a gyermektől elesett rajz szerint készült a keménypapírosból, nem szerez örömet neki? Bizonyára érdekélni fogja a gyermeket, habár a matematikát tanulja vele. 1 csibe meg egy csibe = 2 csibe. Mennyire mondogatja! 1 csirkéből elveszünk 1 csirkét, nem marad egy csirke sem. Mennyire nevetnek, örvendeznek, látszik arcukról. Ilyet minden iskola nyújthat!

A jelen alkalommal a gyermekek rajzai szerint készült, feltűnő színekkel testett szemléltető képeket vagyok bátor felemlíteni. Ezen szemléltető képek egyszerűséggel teltek, színesek, mozgathatók vaskarokon. $1 + 1$, $2 + 1$ etc. $4 - 2$, 2×2 , $8 : 4$ stb. szemléltethetők. Más és más alakok illeszthetők a karokra, tehát folyton újság ingerével hatók, érdeklődést keltők. Nem unják meg, mint az egy golyót, meg egy golyót huzamosabb idő alatt. Különben — ha tetszik — lehet golyókkal is változtatni esetleg élénkebbé tenni a számtan tanítását, csak hogy egy eszmében szereti a gyermek látni a számfogalmakat kifejező (szemléltető) mennyiséget, meg a számképek hasonmása is legyen. Ezeket összekapcsolható golyókkal értem. Ha egy, kettő, három... húzogatom-vonogatom egyenként a golyókat, akkor a második golyóban látja a 2-öt, de itt a 2-ben a kettőt. S ha több tárgyképet akar elővenni a tanító, kezügyében van, nem nagy gonddal jár. 10-ig elég a tanterv szerint is. Ez az alap. Ne siessünk, hanem apródonkint haladjunk. Így a 10-es körben ily tárgyak, szemléltetések mellett kielégítést nyer a szenzumok mindegyike, pláne akkor, ha leletheszük közéjük a szemléltető eszközöket és olykor-olykor ők kezelik a szerkezetet s ha a tavaszi napokon a homokban is számoltatunk: kinn-kinn, a természet öln. Nagy László a hannoveri kongresszusról írt tudósításában ép úgy, mint szerénységem, elégségesnek találja, különösen a tízes kör szemléltetését. Elavult, régi dolog, hogy 100

golyós számológépekkel (orosz számológépek, ami különben kínai) terhelik a gyermekeket. Ez lehetlenség csak ókori utópia, mert a gyermeklélek nem képes egy csoportban 6 egységnél többet befogadni és 10—12 egységnél többet magukban foglaló számképeket, vagy számegységeket csak egymásután teszi magáévá. A magasabb számegységeknél a hallás és nem a látás működik.

(Folytatása következik.)

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Minden iskolánál nélkülözhetetlen a katolikus népiskolák új rendszabályainak a könyve. Tanítónak és iskolaigazgató lelkésznek úgyszólván napról-napra szüksége van rá. Az egyházhatóságok rendeleteileg kötelezővé tették beszerzését az iskola, vagy a templom pénztára terhére. A könyvhöz függelékkül vannak csatolva az összes tanügyi törvények és rendelkezések. A vaskos kötet ára **fűzve 4 korona, egész vászonkötésben 5 korona** és megrendelhető az összegnek előzetes megküldésével az Országos Katolikus Tanügyi Tanács központi irodájánál, Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.

Népszövetségi induló. Régi hiányt pótoló *Kontor Elek*, mikor ezt az indulót négyes férfikarra megírta. Már itt-ott, — bár még csak kéziratban volt meg, — lehetett hallani dallamos és erőteljes ütemeit. Nem hosszú lélegzetű, hanem könnyű stílusban megírt rövid, temperamentumos, lépésre igen alkalmas induló, amelynek fülbemászó szövege gyorsan és biztosan bevésődnek az emlékezetbe s ennek folytán képes e dal a szíveket nemcsak fellobbantani, hanem állandóan kitartó lelkesedésben tartani. Ezen ünnepélyekre igen alkalmas férfikar (Op. 179.) ára 75 fill. Kapható: *Kontor Elek*nél, Budapest, VII. ker., Thököly-út 42., sz. 11. em. 6.

HIREK.

z Országos Katolikus Magyar Iskolaegyesület (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.) folytatólagosan hivatalosan nyugtázza a következő adományokat és tagdíjakat: Dr. *Szabó Márton* helyettes plébános, Daruvár 2, *Labos Endre* plébános, Kuczora 3, *Vadovits Rezső* plébános, Felsőszentbenedek 1, *Horváth Viktor* prépost-plébános 2, *Bánfi József* plébános, Háromfa 1, *Mária-Társulat* Zsámbok 2, *Butyka Sándor* plébános, Borbánd 1, *Schultz Károly* esperes, Beremend 1, *Grubich Antal* plébános, Répezesarud 2, *Ivankovics Gyula* Rábapordány 2, *Bikler Károly* Tevel 2, *Holtzinger József* plébános, Nagybaracska 2, *Pethő János* Pápakovácsi 4, dr. *Baranyay József* Pöcspeetri 1, *Kompis Lajos* községi esküdt, Asszonyfa 1, *Fridrich Sándor* Nógrádverőce 1, *Berinde Ambrus* kányaházi gk. lelkész, iskolaigazgató, Kányaháza 3, *Kacsa István* rk. lelkész, Mezőszengyel 1, *Grój Mihály* Budapest 1, *Barabás György* Sárvár 2, *Kovács Ágoston* plébános Szögliget 2, *Szögligeti római katolikus iskola* 3, *Jarabek József* plébános, Bucsány 2, *Galler Kristóf* tanítóképzőigazgató Szeged 2 korona. Az egyesület vezetősége kéri mindazokat, kiknél még gyűjtőív van, hogy azt a pénztáros címére (*Jeny István*, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.) beküldeni sziveskedjenek.

A kath. tanítóegyesületek és körök m. t. elnökeinek szives figyelmébe! A Magyarországi Kath. Tanítók Országos Bizottságának elnöksége azon tiszteletteljes kérelmet intézi a katolikus tanítóegyesületek és körök igen tisztelt elnökeihez, hogy a vezetésük alatt működő római katolikus tanítóegyesületek képviselőiben *április 1-én*

delőtt 10 órakor a Szent-István-Társulat termében tartandó értekezleten megjelenni, avagy az egyesület képviselőiben egyik tagot kiküldeni sziveskedjenek. Elhatározásukról szives értesítésüket az Országos Katolikus Tanügyi Tanács központi irodájához, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28., intézni méltóztassanak. Budapest, 1912. március 7. Hazafias üdvözlettel *Giesswein Sándor dr.* prelátnak-kanonok, orsz. képviselő, egyh. elnök, *Ember Károly* vil. elnök, *Dreisziger Ferenc* titkár, *Wohlmuth Ernő* titkár. Az értekezlet tárgyai: 1. A Magyarországi Katolikus Tanítóegyesületek Országos Szövetségének alapszabály-tervezete. 2. A katolikus tanügy egyéb országos kérdéseinek megbeszélése.

TÁJÉKOZTATÓ.

A rendelet hatálya. (Sz. F.) Valamely korábban kiadott rendelet hatálya akkor szűnik meg, ha egy újabbban megjelent rendelkezéssel az módosítást nyer, avagy a kifejezetten teljesen új rendelkezés pótolja azt. Miután az említett esetre korábban kiadott rendelet semmi tekintetben sem érintik az újabb kiadott Rendszabályok intézkedései, ennél fogva a hivatkozott külön püspöki rendelet érintetlenül érvényben van. — **Bélyegilleték.** (K. F.) Minden bizonyítványra 1 koronás bélyeg ragasztandó. A népiskolai bizonyítvány azonban bélyegmentes, mert erről a törvény így intézkedik. Ha azonban a kérvényhez szegénységi bizonyítványt csatol a kérelmező, akkor az összes bizonyítványok bélyegmentesek.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

K. J. Pta hervos. Az uradalmi iskolák jellegét a fenn-tartó határozza meg. Méltányos, hogy a törvényhozás az uradalmi tanítók helyzetét törvényesen rendezze. Az Országos Kath. Tanügyi Tanács az 1907. évi törvény országgyűlési tárgyalását megelőzőleg ebben a kérdésben részletes előterjesztéssel élt. Történt is valami utólagosan a hitvallásos jellegű uradalmi iskolai tanítók érdekében, de mert iskolaszéket nem mindenütt szerveztek, így az 1907. évi 27. t.-c. rendelkezéseit még mindig nem élvezhetik. A kértet készséggel teljesítjük. — **Cz. F. 1.** Az ígéretet beváltjuk. 2. A Kath. Iskola Egyesület tavasszal tartja közgyűlését. — **B. B.** Csak most értesültünk azokról. 1. Forduljon a közigazgatási bizottsághoz. Indokolják a helyi viszonyokkal kérésüket. 2. Megfelelőbbé a kivetést a közigazgatási bizottsághoz. Csak az állami adók ellen beadott felszólalás tartozik a pénzügyigazgatóságok hatáskörébe. 3. Nem kell keresztlevél, csak a más községben született tankötelesektől kívánja be a keresztlevelet. A helybeliek adatait a tankötelesekről kiadott hivatalos összeírás tartalmazza. 4. Az előjáróság. — **V. L.** A jövő számban részletes ismertetést adunk. — **K. E.** Igen, köteles a közegészségügyről szóló törvény értelmében. — **Sz. S.** A tanköteles kort nem érte el, ezért az iskolaszéki elnök törvényesen intézkedett. — **B. F.** Magsürgetem az elintézt. — **S. F. H., K. J., R. J. és Sz. J.** Levélben feleltem. — **H. J.** Nem ön, hanem közvetlenül a politikai község teszi meg a fölterjesztést a határozatról. — **F. F. Orosháza.** A vitát a didaktika dönti el. Lehetséges 1—11. osztályban egy teljes órahosszáig magyarázatot tartani. A szabályzat világosan intézkedik. **Zalaapáti.** A szabályzat világosan elrendeli, hogy minden óra végén 5—8 pernyi szünet tartassék. Igen, szellőztetésre is szolgál ez az idő, de ez alatt a tanulók elhagyják a termet, játszanak. — **S. L.** Ha rendszeresen volt alkalmazva és a törvényben előírt esküt letette, akkor igen. — **K. L.** Nem köteles, de szokásban van, hogy a hitközség arról is gondoskodik. — **A. J.** A hitközségi iskola céljaira a helyben lakó vagy birtokos kath. hívek 5%-nál magasabb iskolai adó fizetésére is kötelezhetők. Ha az iskolának a politikai község a fenntartója, akkor a hitközségi adó őt illeti.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK

A nméit püspöki kar határozata köte-
lezőnek nyilvánította a katolikus nép-
oktatási intézetek pályázatainak a «Nép-
nevelő»-ben való közzétételét.

KIADÓHIVATAL:
Szent-István Társulat Budapest.
A KIADÓHIVATAL FŐNOKE:
LOVÁSZY DEZSŐ.

Pályázati hirdetések minden egyes sza-
vának egyszeri közlése 6 fillér. Csakis
azon pályázatok közöltnének, melyek-
nek díja előre lefizetett.

**A lapot kérjük gondosan megőrizni. Pótlásokat számonként 30 fillér ellenében teljesítünk.
Csakis azt a pályázatot közöljük, melyért a pénzt péntek délig megkapjuk.**

Esztergomi érseki megye.

A nagybodaki kath. iskolához ápr. 10-ig helyettes
keresek. Fizetés megegyezés szerint. lakás. Jelentkezni
lehet távirati, vagy express úton. *Baranyay*, Somorja-
Uzsor (Pozsony m.) 363 1—1

Egri érseki megye.

Fővenyeshát pusztán (Szabolcs m.) újonnan szervezett
róm. kath. jellegű tanyai iskolánál egy tanítói állomás
azonnal betöltendő. Javadalmazás: 1. Megfelelő szabad
lakás, kis házikerttel és melléképületekkel. 2. Kézpénz-
ben 1000 (egyezer) korona évi fizetés. 3. 12 (tizenkettő)
méter hasáb tűzifa, házhoz szállítva. 4. Az iskolaterem
fűtésére 25 métermázsza kőszén. 5. 1 drb tehén és 2 drb
sertés részére nyári legelő. Kötelessége a tanítónak:
a 8 hónapi szorgalomidő alatt a püspökhari tanterv
pontos betartásával a mindennapi és ismétlő tankötelesek
oktatása és hazafias, vallásérköcsi irányban való gondos
nevelése. Kellően felszerelt kérvényeket az egri Főkáp-
talanhoz Eger, márc. 25-ig kell beküldeni. 352 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

Osi, róm. kath. tanítónőt sürgősen keresek 2 első
pólg., 1 elemi tanuló oktatására. Fizetése: ellátás és
50 korona. Feketebalog. (Zólyom m.) *Kiss Anna*
tanítónő. 338 1—1

A mosóci (Turóc m.) róm. kath. kántortanítói állásra
hirdetett pályázat megújított. Díjlevél szerint évi jöve-
delme 1000 kor., mely fizetését előleges havi részletek-
ben pontosan kapja. Törvényszerinti szép kényelmes
lakás közfűtővel bekerített házikerttel és szükséges mellék-
épülettel. A még csak 1-ső évtőződős korpótiékre igényt
tartó előnyben. A rövidebb ideig működő a törvényes
korpótlék folyósításáig 100 kor. évi segélyt kap. A kegy-
urtól a kántoriak lelkiismeretes teljesítéséért külön 200
kor. évi kegyadományra számíthat. Ugyancsak kegyuri
adomány címen női kézimunka tanításáért évente 20
méter kemény tűzifát kap, ittemi értéke 160 kor. Tan-
terem fűtésére külön 12 m. búkkfa felaprítva járul. Ugy
az iskola, valamint a hitközség erkölcsi java kívánja,
hogy csakis hivatása magaslatán álló, megállapodott
tanterőre reflektáljunk. A tót nyelv bírása megkívántatik,
az állás azonnal elfoglalandó. Kántortanítói oklevéllel
s összes szükséges oxmányokkal felszerelt folyamodvá-
nyok márc. 25-ig a mosóci róm. kath. iskolaszék elnö-
kéhez nyújtandók be. 348 1—1

A besztercebányai plébániához tartozó Alsóhermánd
községben (a hermándi papirgyár szomszédságában) róm.
kath. tanítói állásra pályázat hirdettek. Tannyelv
magyar-tót. Javadalmazása: két szobás lakás kerttel,
kézpénz 628-40 kor., államsegély 371-60 kor. A tanterem
fűtéséről gondoskodik a község. Szabályszerűen felsze-
relt folyamodványok márc. 31-ig dr. *Kohuth János*
városi plébános és isksz. elnök úrhoz Besztercebányára
címzendők. Az állás azonnal elfoglalandó. 345 1—1

Kovácsfalota (Nyitra m.) róm. kath. felsővégi isko-
lánál előválasztás folytán megüresedett első tanítónői állásra
pályázat hirdettek. Jövedelem: 1000 kor. pénz, a szük-
séglet szerint, lakás iskola épületben. Tanítási nyelv
magyar, német nyelv szükséges. Kellően felszerelt folya-
modványok *Czeizel Ignác* plébánoshoz küldendő márc.
23-ig. 355 1—1

Győri püspöki megye.

Szil (Sopron m.) róm. kath. fiúiskolánál egy osztály-
tanítói állásra márc. 23-ig pályázat hirdettek. Fizetése:
község pénztárából 400 kor., államsegélyből 600 kor.,
kertiületmény 20 kor., lakbér 200 kor. havjelölleges rész-
letekben. Ezen utóbbi összeget csak addig élvezi, míg a
község rendes lakásról nem gondoskodik. Köteles egy
tanteremben két osztályt vezetni, az ismétlősöket taní-
tani, a gyermekeket naponként szentmisére elkísérni,
rájuk felügyelni és a kántorságban segídeni. Az állá-
sát azonnal el kell foglalnia. *Horváth Lajos* plébános,
isksz. elnök. 344 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

Az endrődi róm. kath. hitközség lemondás folytán
üresedésben levő décspaskomi tanyai tanítói állásra pá-
lyázatot hirdet. Javadalmazás: hitközségtől 800 kor., állam-
segély 200 kor., esedékes korpótlék, két szobás lakás,
konyha, kamra és szükséges melléképületek. Köteles a
gyermekeket vallásérköcsi és hazafias oktatásban része-
síteni. Választás márc. 21-én. Az állás azonnal elfogla-
landó. Kérvények főt. *Zelinka János* esperes-plébános,
isksz. elnök úrhoz, Endrőd (Békes m.) küldendők. 313 2—2

Pécsi egyházmegye.

A tolnavármegyei tengődi róm. kath. kántortanítói
állomásra ápr. 15-ig pályázat hirdettek, mely napon
orgona- és enekpróba előrebocsátása után a választás is
megtartatik. Ezen állomással összekötve van: 3 szobából
álló csinos lakás melléképülettel és 1550 kor. 50 fill.
fizetés terményekben, földjövödelemben és pénzben.
Oklevéllel és szolgálati bizonyítványokkal felszerelt kér-
vények a tengődi róm. kath. plébániahivatalhoz inté-
zendők. 350 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Az uzapanyiti kántortanítói állásra a «Népnevelő»
I. évi 8. és 9. számában hirdetett pályázat márc. 25-ig
meghosszabbították. 339 1—1

A barkai róm. kath. kántortanítói állomásra pályá-
zat hirdettek. Javadalmazás: államsegély tandíjkárpótlással
876 kor., földhaszonbérletből 220 kor., párbérváltásig
címén 80 kor., stóla 50—60 kor., 12 m. tűzifa beszállítva,
ostyasütésért 12 kor., bucsú litániapénz 10 kor., esetleg
korpótlék, 4 drb szarvasmarha és tetszés szerint sertés-
legelő, iparkert használata, van két szobás lakása, konyha,
éteskamra melléképületekkel és nagy házikerttel. Választás
márc. 28-án. Személyesen megjelenők előnyben része-
sülnek. Az állás azonnal elfoglalandó. *Nagy Imre* plé-
bános Barka, u. p. Dernő, (Gömör m.) 347 1—1

I. A krasznahorkaváraljai róm. kath. kántortanítói
állásra pályázat hirdettek. Fizetése: 11 hold föld és rét,
18 úrméter házhoz szállított tűzifa, 19 köből rozs a hí-
vektől, vári kántorságért 40 kor., tandíjkárpótlás 300
kor., fizetékiegészítés hitközségtől 140 kor., uradalomtól
100 kor., föld és rét haszonélvezete uradalomtól 100
kor., magtáralapi kamat 60 kor. Átlagos stólaris jöve-
delme 100 kor. Van modern 2 szobás, villanyvezetékes
lakása a szükséges melléképületekkel együtt. Köteles-
sége a mindennapi szentmiséken orgonálni és osztott
iskolában úgyszintén az ismétlősöket tanítani. Választás
márc. 21-én délután 4 órakor. Személyes megjelenés

kántori próba miatt szükséges. Utiköltség senkinek sem térítetik vissza. Az állás rögtön elfoglalandó. Folyamodványok alulírottához küldendők. *Erm József* plébános, isksz. elnök, Krasznahorkaváralja (Gömör m.)

353 1—1
II. A **jólézi** róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése 960 liter rozs, melyből 330 liter a harangoztatás utáni illetmény. 3645 □öl szántóföld, 713 □öl rét, 743 □öl kert. Féltelek utáni legeltetési jog 4 marha után természetben, 8 méter tűzifa, 20 kor. az egyházmegyei segélyből. 764 kor. *fizetési* *kiigészítő államszegély*, 100 kor. *tandij* *kárpótlás*. Kötelességei tüzetesen a kiállítandó díjlevelben lesznek körvonalozva. Pályázati határidő *márc. 24.* A kérvények alulírottához címzendők. Az állás rögtön elfoglalandó. *Erm József* plébános, isksz. elnök, Krasznahorkaváralja, (Gömör m.)

Szepesi püspöki megye.

Hernádfői (Szepes m., posta helyben) róm. kath. népiskolánál megüresedett III. osztálytanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalom: 900 kor. államszegély és 100 kor. az iskolafentartótól. Törvényszabta új lakás és 20 kor. kertilletmény. Kötelessége: az iskolaszék által küldött osztályok vezetése. A kántortanító helyettesítése, szükség esetén (pl. betegség) díjtalanul, egyébként díjazva. A nyári szünidő egyik felében a kántori teendőket végezni és az erre eső stólaris jövedelem a helyettesítőt illeti meg. Az ismétlő-iskolát a kántortanítóval felváltva vezeti. A pályázati kérvények *márc. 25-ig* bezárólag a hernádfői iskolaszék címére -küldendők. A választás *márc. 26-án* délután 3 órakor ejtik meg. A választásnál személyesen jelentkezők előnyben részesülnek. *Iskolaszék.*

Szombathelyi egyházmegye.

A kenyéri-i plébániához tartozó **Rábakecskéd** községben megüresedett osztálytanítói állomásra *márc. 28-ig* pályázatot hirdetünk. Javadalom: Államszegély 700 kor., hitközségtől 300 kor., kertilletmény 20 kor., butorozott szoba stb. Állás április 1-én elfoglalandó. Csak férfitanítók pályázhatnak. *Róm. kath. iskolaszék.* 356 1—1

Szénásgödöri róm. kath. iskolánál kántortanítói állás üresedésben van. Fizetése: 1100 kor. Pályázhatnak férfi- és nőtanítók, Horvát, vagy valamely más szláv nyelv ismerete előny. Kérvények *Bencsits József* isksz. elnökhöz Baksafalva, u. p. Szentelek (Vas m.) *márc. 27-ére* küldendők. 337 1—1

Baksafalvai (u. p. Szentelek, Vas m.) III. osztálytanítói állásra pályázat hirdetik. Egy tágas szoba, konyha lakása, fűskamra, természetben kert. A hitközségtől 100 kor., államszegély 900 kor., fűtéshez elegendő ja. Köteles a reábizandó osztályt vallásérkölcösösen nevelni és tanítani, alkalmas időkben a gyermekeket templomba és a körmenetekre elkísérni, rájuk felügyelni, a kántort akadályoztatásakor helyettesíteni. A község szép és egészséges vidéken van, vasuti állomások közelben, posta és távirdaállomás ¼ órányi Szentelek nagyközségben. Pályázhatnak férfi- és nőtanítók, bár előbbieket előnyben részesülnek. Határidő *márc. 24.* amikor a választás is lesz. *Bencsits József* pléb., isksz. elnök megbízásából *Czadilek Henrik* r. tanító.

341 1—1

Váci egyházmegye.

A **csépai** róm. kath. kántori állásra pályázat hirdetik. Évi jövedelme: 1. a hitközség pénztárától 209.20 kor., 2. a püspökségtől 5.24 kor., 3. alapított misék után 207 kor., 4. mintegy 1000 kor. stólarjövedelem, 5. 6 kat. hold 381 □öl szántóföld haszonélvezete, 6. ostvasítésért 12 kor., 7. lakás természetben. Kívántatik kántori oklevél. A főhatóságilag jóváhagyott javadalmi jegyzőkönyv és díjlevelével rendelkezésehez mindenben alkalmazkodni tartozik. A megerősítés egyévi próbaidő eltelével történik. A kérvények *április 15-ig* *Majer László* esp.-plébánoshoz küldendők. A választás napja *ápr. 10.*, amidőn reggel 8 órakor a próbaéneklés is megtartatik. Az állás május hó 1-én foglalandó el. *Huszka Imre*, isksz. jegyző.

364 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Nyugdíjazás folytán megüresedett **kaposmérői** kántortanítói állásra pályázatot hirdet az iskolaszék. Javadalmát, mely 1158 kor. 87 fill. és kötelességeit a díjlevel részletezi. Választás, melyet kántori próba előz meg, *márc. 28-án* délelőtt 9 órakor. Kántoriakban teljesen jártas okleveles tanítók kérvényüket *márc. 27-ig* küldjék a kaposzentbenedeki piébániahivatalhoz, u. p. *Bárdibükk.*

357 1—1

Felhivás. Idb. *Dideczky János* chyzsnei plébános megbízásából felhivom *Fajcs István* tanító urat minél előbbi jelentkezésre, hogy hol van jelenleg. Jelentkezését tudassa velem. *Bukna János* káplán, Chyzsne (Árva m.)

351 1—1

Róm. kath. vallású tanítónő állást keres. Cím: Nagysitke, Vas megye.

358 1—1

Róm. kath. kántorság minden ágában jártas jóhangú, szerényigényű tanító vagyok, önálló vagy segédkántorságot keresek. P. tanító Budapest, VIII., Mária-u. 39. a. 32.

360 1—1

Bonnénak ajánlkozik szept. 1-ig róm. kath. családhoz szerény fizetésre kisebb gyermekek mellé négy polgári iskolát végzett, róm. kath. vall. jó magaviseletű 19 éves tanító-árva. Értekezhetni *Dankányi Mihály* róm. kath. tanítóval Kupán (Abauj-Torna m.).

359 1—1

Szőlőoltvány,

szőlővessző legolcsóbb, legjobb minőségben, gyökeres, sima. = I. = Arjegyzék: **SZÉKELY J. JÓZSEF, Gyöngyös.**

Eredeti Egyházi Énekek Orgonára I. füzet 90 fillér.
II. füzet 90 fillér.

A két füzet egyszerre rendelve I K 50 fillér.

Rendelés utalványon.

Ruzsinszky László kántortanító, Gyón, Pestm. 342—1

„Musica sacra“

I. kötet.

136 férfikar. 5 korona.

„Üdvözlégy Anyám“

I. füzet.

30 új Maria-ének orgonakísérettel és előjátékokkal. 4 korona. 20 kal. 4 korona. 20

„Musica sacra“

II. kötet.

200 férfikar. 7 korona.

„Üdvözlégy Anyám“

II. füzet.

30 új ének. 4 korona. A I. kötet litániadallamok többségét atritálisan orgonára, 30 rövid F-dur és g-moll preludiummal. 2 korona. 20

Luspay Kálmán, Hárskút, u. p. Dernő.

343—1

Eladó egy 200 koronás új harmónium

(5 oktáv térdregiszter) 120 koronáért.

Segédkantort, Vértesacsca, Fejérm. 361—1

Első magyar vill. erőre berend. hangszergyár.

Stowasser János

császári és kir. udvari szállító,

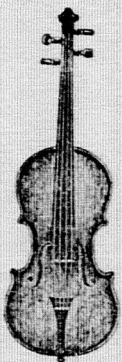
a m. kir. operaházi tagok, budapesti színházak, zeneakadémia, zenedék, az összes fővárosi iskolák stb. szállítója, a hangfokozó gerenda és a javított Rákóczi-tárogató feltalálója.

Budapest, II., Lánchíd-u. 5. sz.
Gyár: II., Öntőház-utca 3. sz.

Magyarország legnagyobb vonós
és fuvós hangszergyára.

Ajánlja minden-
nemű saját gyára-
ban készült hang-
szereit, úgyszintén
barokk és hang-
szer-alkatrészeket:
hegedűk vonóval
& koronától.

Hangfokozó-
gerenda, mely által
bármely hegedű,
gordonka, beillesz-
tése után sokkal
jobb, erősebb hang-
ot nyer (biztos si-
ker). 283-11.

Tárogatók 70
koronától.

Harmoniumok
90 koronától.

Pedal-harmo-
niumok legolcsóbb
gyári árban.

Tanerőknek
kedvezmény!

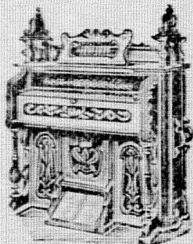
Javítások a leg-
művészebb kivitel-
ben. — Árjegyzék
kivánatra ingyen
bérmentve.

Elsmert elsőrangú műremek
csak a Zimmermann-féle
harmoniumok!

Az előkelő valódi
Zimmermann-féle

HARMONIUMOK

legelőnyösebben beszerezhetők közvet-
len a monarchia vezér-képviselőitől:

HÖRL NÁNDOR
Pozsony, Ferenciek-tere 4.

Főtiszt. papság és tanároknak
képvélmes részletfizetés.

Harmonium-katalogus ingyen!

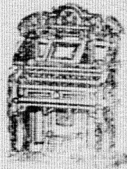
Üzletek: Moszkva, Riga és London.

Orgona-harmoniumokat

mindkét rendszer szerint legolcsóbban szállít

PAJKR REZSŐ ÉS TSA

Budapest, X., Delej-utca 25 B (Tisztviselőtelep).

Pedálos harmoniumok mindkét rendszer
szerint és minden nagyságban pontos or-
gona-mértékkel templomok, szemináriu-
mok részére és mint gyakorló orgonák.

Bérmentes szállítás az utolsó
vasuti állomásig

Tanerőknek s lelkészeknek különösen szá-
zalkedvezmény. Árjegyzék ingyen és
bérmentve. Részletfizetés engedélyezve.

Kerjen árjegyzéket, pianók és pianinókról.

ORGONAÉPÍTÉSI MŰINTÉZET

RIEGER OTTÓ

hazánk legnagyobb orgonájának
(a király orgonájának a koroná-
zási templomban) alkotója, vil-
lamos gépekkel berendezett cs.
és királyi udvari orgonagyára

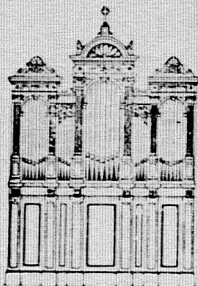
Budapest, VII., Garay-utca 48.

Cs. és királyi udvari szállító.

A párisi, bécsi, stb kiállítások-
kon kitüntetve. Kedvező fizetési
feltételek mellett pneumatikai
nemeshangu orgonákat szállít.
Mindennemű orgonajavításokat
és hangolásokat lelkiismeretes
pontossággal teljesít.

Tervezeteket és mintarajzokat
kivánatra díjmentesen küld.

64 2-52

Római katolikus kántor-tanítónak

ingyen szerzek

horvát nyelvű faluban szép állást.

Kántori teendőkben otthonos, jóhan-
gú, nőtlen és még minden tekintetben

szabad rendelkezésű urak

küldjék rövid életrajzzal és lehetőleg

arcképpel ellátott ajánlatukat «Boldog

jövő» jellegével jelzett zárt borítékban

e lap kiadóhivatalába. Kivánatra a

levél és arckép visszaküldetik. 362-1

Szegetlőbb
díszetű!

Iskolai ünnepélyek.

Az 1848-iki törvények emlékezete.

Április 11.

Népiskolai tanulók részére összegyűjtött alkalmi
költemények.

A Györfly János által szerkesztett ISKOLAI ÜNNE-
PÉLYEK című gyűjteményes munka III. kötet. Ára
20 fillér. Kiadja a Szent-István-Társulat (Budapest, VIII.,
Szentkirályi-u. 28). Hogy minden tanuló megszerezhesse,
tömegesebb megrendelésnél százalékot és minden 100 pél-
dányra 10 ingyenpéldányt adunk a szegény tanulók részére.

ÜNNEPI DALOSKÖNYV

I. rész 3-4 szolamú **gyermekkar**, nagyobb fiúk v. leá-
nyok részére. A közelgő **márciusi** és minden egyéb
iskolai ünnepélyekre vonatkozó dalokkal. Ára 3 kor.
Ugyanez a könyv **vegyeskarra** (4 szól.) 3 kor. **Május**
királynéja, virág-daljáték egy felvonásban 6 kor. Kap-
ható: **KONTOR ELEK** kollégánknál. Budapest,
VII. ker., Thököly-út 42. 107 9-10

Stampay ének- és imakönyve,

mint a magyarosításnak is kipróbált eszköze, bővíve
is félévazonban 30 fill., egész vázonban 50 fill.
Tízre egy ingyen, kotta is egyszer ingyen. Kötve
50 fill.

Köbölkúton, Esztergom megyében.

198 6-15